

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
79 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2019

Наукове видання

Збірник тез доповідей 79 наукової конференції викладачів академії
16 – 19 квітня 2019 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 9 від 02.04.2019 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова

Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови

Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор

Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор

Бурдо О.Г., д.т.н., професор

Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор

Гапонюк О.І., д.т.н., професор

Жигунов Д.О., д.т.н., доцент

Іоргачова К.Г., д.т.н., професор

Капрельянц Л.В., д.т.н., професор

Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.

Косой Б.В., д.т.н., професор

Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор

Мардар М.Р., д.т.н., професор

Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор

Осипова Л.А., д-р техн. наук, доцент

Павлов О.І., д.е.н., професор

Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент

Станкевич Г.М., д.т.н., професор,

Савенко І.І., д.е.н., професор,

Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор

Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,

Ткаченко О.Б., д.т.н., професор

Хобін В.А., д.т.н., професор,

Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор

Черно Н.К., д.т.н., професор

активних методів дозволяє утримувати увагу студентів на предмет вивчення протягом усього навчального часу. При використанні активних методів на занятті можливо створити таке навчальне середовище, де студент би задавався питаннями про свої досягнення, труднощі та успіхи, вибудовуючи разом із викладачем траєкторію власного розвитку. Активні методи навчання при їхньому вмілому використанні допомагають викладачеві української мови як іноземної одночасно вирішити три взаємопов'язаних завдання:

- підпорядкувати процес навчання впливу викладача;
- забезпечити активну участь у навчальному процесі всіх студентів, як підготовлених, так і непідготовлених;
- встановити безперервний контроль за процесом засвоєння навчального матеріалу.

В основі активних методів навчання лежить «діалогічне спілкування, у процесі якого розвиваються комунікативні здібності, вміння вирішувати проблеми колективно, розвивається мовлення студентів».

Методична система завдань у академії має охоплювати три цикли навчання: гуманітарний, фундаментальний, професійно-зорієнтований, що сприятиме збагаченню індивідуального словникового запасу, кращому засвоєнню й розумінню наукових термінів, якими мають оперувати майбутні фахівці професійної галузі. Під час вивчення української мови, іноземні студенти повинні ознайомитися з основними лексичними поняттями, щоб чітко усвідомлювати взаємозв'язки між лексикою, граматикою, стилістикою та орфографією.

Виробленню мовного чуття сприятимуть саме переклади. Пропонуючи завдання на переклад, слід спонукати студентів вдумливо аналізувати науковий текст, добирати такі виражальні засоби, які б якнайточніше передавали його зміст українською мовою. Крім того, варто рекомендувати студентам вести індивідуальний словник, куди студенти записуватимуть незнайомі терміни і словосполучення, які необхідно знати напам'ять.

Отже, формування професійного мовлення студентів вищого навчального закладу – вимога державного значення, що залежить не тільки від суті засвоєних студентами понять, термінів і правил, а й від вдалого добору дидактичного матеріалу, що сприяв би опануванню фахової лексики, вільному продукуванню висловлювань на професійну тематику. Від того, наскільки вільно зможуть користуватися своїми професійно-мовленнєвими вміннями й навичками іноземні студенти, залежить їхня активність у виробничому та суспільному житті країни. Щоб засвоєні теоретичні відомості набули практичного значення, потрібне постійне тренування в застосуванні знань у мовленнєвій діяльності. Мовна освіта має бути самодостатнім складником фахової підготовки майбутніх спеціалістів і впливати на соціальне становище та суспільний престиж набутої професії.

Отже, активізація уваги при викладанні української мови як іноземної може бути досягнута завдяки сучасним методам навчання.

КУЛЬТУРА НАУКОВОГО МОВЛЕННЯ ЯК ПРЕДМЕТ ВИВЧЕННЯ

**Машарова Я.В., канд. філол. наук, доц., Казарян Т.Г., викл., Шевчук О.В., викл.
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Грамотне та переконливе наукове слово відіграє надважливу роль для ефективної наукової діяльності. Глибокі спеціальні знання та досконале володіння методологією наукових досліджень мають поєднуватися з ґрунтовною мовнокомунікативною підготовкою, що передбачає вільне застосування нормативної наукової мови. Таким чином культуру наукової мови ми розглядаємо як нормативне її застосування в усній і писемній, монологічній та діалогічній формах. Саме так визначається належний високий рівень культури мовлення окремого фахівця.

Щодо визначення терміна «культура мови» існує ряд тлумачень. Зокрема Л. Мацько та Л. Кравець визначають його як мовознавчу науку, що «формує критерії усвідомленого

ставлення до мови й оцінювання мовних одиниць та явищ, виробляє механізми нормування і кодифікації (уведення у словники та мовну практику)». У свою чергу, термін «культура мовлення» стосується нормативності надання інформації, тобто доцільного використання певних граматичних структур відповідно до вимог конкретної ситуації. Дослідники особливостей культури мовлення (С. Єрмоленко, Б. Головін, Г. Винокур та ін.) наголошували на необхідності правильного та доречного застосування варіантних мовних норм як головної складової високої культури наукової мови в цілому.

Співвідношення термінів «культура мови» та «культура мовлення» заслуговує на окрему увагу. Зокрема, А. Коваль зауважує на характерному для культури мови об'єктивно-історичному плані або програмі діяльності, у той час як для культури мовлення визначальним є інструктивно-регуляторний підхід. Отже, завданням культури мови є визначення мовних норм на усіх рівнях мовної системи, а культура мовлення, своєю чергою, аналізує всю повноту мовнокомунікативних процесів.

Одним із різновидів культури мовлення є мовлення наукове, тобто функціонування літературної мови у сфері наукової комунікації. Поняття «функціональна мова» сформувалося внаслідок досліджень Празького лінгвістичного гуртка у 20-30 роки ХХ ст. Тут ми маємо на увазі мову, призначену для обслуговування окремих сфер людського спілкування. Німецькі лінгвісти для її визначення запропонували поняття «предметна (фахова) мова». У цьому плані важливо згадати працю англійського вченого Теодора Сейворі, видану на початку 50-х років ХХ ст., що розглядає мову науки як функціональний різновид мови та започатковує теорію мови для спеціального призначення, у тому числі й наукового. Вітчизняне мовознавство розпочало дослідження особливостей наукового мовлення у 60-ті роки ХХ ст. Зокрема, вивченню проблем мовленнєвої системності наукового стилю, типів наукового тексту присвячені праці А. Коваль, М. Жовтобрюха, А. Пилинського та ін. Надалі широкому загалу були запропоновані культуромовні поради у сфері писемної та усної форм наукового мовлення Б. Антоненка-Давидовича, А. Коваль, Л. Мацько, М. Жовтобрюха, Є. Чак, В. Русанівського та ін.

Культуру наукової мови з кінця ХХ ст. до теперішнього часу досліджують функціональна стилістика, що вивчає особливості мовних норм у зв'язку з різними функціональними стилями, психолінгвістика, яка досліджує процеси сприйняття та формування мовлення, узгоджуваність їх із системою мови, лінгвістика тексту, що розглядає принципи побудови та структурно-стилістичні особливості тексту.

ДЕРЖАВА ТА МОВА В КОНТЕКСТІ ПРОЦЕСІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

**Лупол А.В., канд. філол. наук, ст. викладач
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Роль мови в державотворенні та роль держави в розвитку мови в сучасному світі набуває особливого звучання в контексті процесів глобалізації. Для окремих країн, які нещодавно стали суверенними, але й досі не позбулися політичного та культурного тиску колишніх метрополій, мовна політика стає чи найголовнішим інструментом державотворення та підтвердженням обраного шляху незалежного розвитку. Виявлення векторів взаємодії мови і держави, на нашу думку, має передусім допомогти у визначенні напрямів формування й реалізації такої мовної політики, яка б задовольняла потреби сучасної української держави.

Сучасна мовознавча наука інтерпретує мову як соціальне явище. Без мови неможливе існування суспільства, проте поза суспільством не існує й самої мови. Суспільство організовано в таку політичну форму існування, як держава. Конкретний вияв державності залежить від багатьох історичних, етнічних, економічних та інших факторів, серед яких важливу роль відіграє менталітет народу. Разом з тим, мова, за визначенням В. фон Гумбольта, є духом, тобто свідомістю народу. Одна з її функцій – етносеміотична.

ЗАДУНАЙСЬКА ОПЕРАЦІЯ ВІЙСЬК РСЧА У ЧЕРВНІ-ЛИПНІ 1941 РОКУ	
Шишко О.Г.	400
АКСІОЛОГІЧНО-НОРМАТИВНИЙ ЕКСПЕРТНИЙ АНАЛІЗ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ СТРАТЕГІЙ	
Лар'яновський І.С.	402
ДО ПРОБЛЕМИ ФІЛОСОФСЬКОГО ОСМИСЛЕННЯ СМЕРТІ	
Пурцхванідзе О.В.	403
ПРО ПЕРСПЕКТИВИ ІНЖЕНЕРІЇ	
Шевченко Г.А., Мельник Ю.М.	404
АКТУАЛЬНІСТЬ І ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
Орлова В.О.	406
ІНФОРМАЦІЙНИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ В ХХІ СТОЛІТТІ	
Мамроцька О.А.	407
МОБІЛІЗАЦІЙНА ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА ЯК ВІДПОВІДЬ НА ЕКСТРАОРДИНАРНІ ВИКЛИКИ	
Дмитрашко С.А.	409
МОРАЛЬНІСТНА СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ	
Стояно О.О.	411
ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ САМООСВІТИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ АКТИВНОГО РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	
Черняк Г.А.	413
МОБІНГ В ТРУДОВИХ ВІДНОСИНАХ	
Осадча І.А.	415
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ	
Віват Г.І., Філіпенко О.І., Гриньків О.В.	417
КУЛЬТУРА НАУКОВОГО МОВЛЕННЯ ЯК ПРЕДМЕТ ВИВЧЕННЯ	
Машарова Я.В., Казарян Т.Г., Шевчук О.В.	418
ДЕРЖАВА ТА МОВА В КОНТЕКСТІ ПРОЦЕСІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	
Лупол А.В.	419
ПРИЙОМИ ОПТИМІЗАЦІЇ СПРИЙНЯТТЯ ТА ЗАПАМ'ЯТОВУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ	
Южакова О.І., Лакомська І.В.	420
ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ЗВО З ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ	
Сергєєва Т.П., Кананихіна О.М.	422
ГОТОВНІСТЬ СТУДЕНТІВ ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ТА ТЕХНОЛОГІЯ КЕРУВАННЯ ЗДОРОВИМ СПОСОБОМ ЖИТТЯ	
Волкова Т.В., Гончарук Р.С.	425
ЗАОХОЧЕННЯ СТУДЕНТІВ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ СИСТЕМИ ТАБАТА	
Халайджі С.В., Павлова Н.В.	427
ХАРЧУВАННЯ, ЯК ОДИН З ГОЛОВНИХ ЧИННИКІВ ВПЛИВУ НА СПОРТИВНЕ ЖИТТЯ СТУДЕНТІВ- СПОРТСМЕНІВ	
Захлевська Т.В., Лаговська Н.Г.	429
ВПЛИВ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ НА ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ СТУДЕНТІВ	
Павлюк О.В., Болтоматіс Д.В.	431
РОЛЬ ОЗДОРОВЧОЇ ГІМНАСТИКИ В СИСТЕМІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ЗВО	
Цапенко Л.М., Яготін Р.С.	433